

Autoreferat

1. Imię i Nazwisko: Gabriela Karin Konkol

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

1992 – Tytuł magistra sztuki, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Instrumentalny – specjalność fortepian;

1995 – Tytuł magistra politologii, Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych;

2000 – Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy, Wydział Pedagogiki i Psychologii; Tytuł rozprawy doktorskiej: *Rodzinne uwarunkowania osiągnięć muzycznych dzieci i młodzieży (na przykładzie uczniów szkół muzycznych I i II stopnia)*; Promotor: prof. dr hab. Roman Ossowski; Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Kilińska-Ewertowska, prof. dr hab. Eugeniusz Rogalski;

2004 – Świadectwo ukończenia studiów podyplomowych „III semestralne Studia Podyplomowe w zakresie Emisji głosu (prowadzenie zajęć z emisji głosu dla przyszłych nauczycieli), Akademia Bydgoska im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Instytut Edukacji Artystycznej;

2005 – ukończenie Studium Wychowania Muzycznego Carla Orffa, Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/artystycznych:

od 1987 do 1993 – nauczyciel gry na fortepianie w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia w Malborku;

od 1991 do teraz – nauczyciel gry na fortepianie w Sopockiej Szkole Muzycznej I stopnia w Sopocie; od 2003 do teraz – kierownik Sekcji Fortepianu; od 2002 – nauczyciel dyplomowany;

od 1989 do 1990 – akompaniator w Zespole Szkół Muzycznych w Gdańsku – Wrzeszczu;

od 1994 do 1999 – nauczyciel akademicki, akompaniator na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy;

od 2001 do 2003 – nauczyciel muzyki w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 8 im. Jana Matejki w Sopocie;

od 2000 do 2003 – nauczyciel akademicki, akompaniator w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu;

od 2003 do 2015 – adiunkt w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu;

od 2015 do teraz – starszy wykładowca w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu; od 2007 r. członek Rady Wydziału – reprezentant doktorów; 2004-2007 członek Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej; 2005-2013 Wydziałowy koordynator Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS); od 2004 r. członek Komisji Planowania; od 2008 Kierownik Sekcji Praktyk Pedagogicznych.

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2016 r. poz. 882 ze zm. w Dz. U. z 2016 r. poz. 1311.):

a) tytuł osiągnięcia naukowego/artystycznego:

Harmonizacja systemów edukacji muzycznej w Europie

b) (autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa, recenzenci wydawniczy):

- b1) Konkol G. K., *Integracja europejska – Proces Boloński. Implikacje dla edukacji muzycznej*, Wydawnictwo Athenae Gedenenses, Gdańsk 2013, ISBN 978-83-64706-02-8. Recenzenci wydawniczy: prof. zw. dr Jerzy Kurcz, dr hab. Andrzej Michalski
- b2) Konkol G. K., *Znaczenie muzyki w wychowaniu estetycznym dzieci i młodzieży. Polska koncepcja wychowania muzycznego*, „Szkice Humanistyczne”, Tom XIV 2014 Nr 1-2, s. 259-271, czasopismo z listy B MNiSW – 5 pkt w 2014 r., ISSN 1642-6363.
- b3) Konkol G. K., *Lekcja muzyki w szkołach ogólnokształcących w Niemczech – porównania z Polską* [w:] A. Michalski (red. naukowa) *Pedagogika muzyki. Cechy – Aksjologia – Systematyka*, tom IV *Ontologia pedagogiki muzyki. Europejskie systemy edukacji muzyki. Ontology of Music Pedagogy. European Systems of Music Education*, Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2017 (wyd. II rozszerzone), s. 369-388. ISBN 978-83-64706-27-1.
- b4) Konkol G. K., *Ideaty, cele i treści lekcji muzyki w systemie szkolnym Republiki Tureckiej* [w:] G. K. Konkol (red. naukowa) *Zagadnienia edukacji muzycznej*, Wydawnictwo Athenae Gedenenses, Gdańsk 2015, s. 195-210, ISBN 978-83-64706-22-6.

c) omówienie celu naukowego/artystycznego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Na osiągnięcie naukowe składa się jedna monografia i trzy artykuły naukowe. Wszystkie wskazane publikacje są powiązane tematycznie w ten sposób, że ich przedmiotem są systemy kształcenia muzycznego, przy czym monografia dotyczy systemu ponadnarodowego, jakim jest system boloński, a artykuły dotyczą wybranych systemów krajowych. Celem naukowym wyżej wymienionych prac była analiza wpływu procesu integracji europejskiej na kształcenie muzyczne prowadzone w ramach systemów oświatowych wybranych państw z uwzględnieniem uwarunkowań historycznych, społeczno-politycznych i kulturowych. Wskazane prace naukowe skupiają się wokół koncepcji edukacji muzycznej w państwach członkowskich Unii Europejskiej, jak Polska i Niemcy, a ponadto w jednym z państw stowarzyszonych z Unią Europejską, jakim jest Turcja. Pełna analiza kształcenia muzycznego wymaga uwzględnienia wszystkich szczebli edukacji. W związku z tym monografia obejmuje swym zakresem system szkolnictwa wyższego, który został zharmonizowany na poziomie Unii Europejskiej, a artykuły dotyczą krajowych systemów oświaty szczebla podstawowego i średniego, które choć formalnie nie są przedmiotem harmonizacji, to i tak pozostają pod wpływem procesu integracji europejskiej. W konsekwencji publikacje wskazane jako osiągnięcie naukowe powinny być ujmowane całościowo, ponieważ swym zakresem obejmują wszystkie szczeble kształcenia muzycznego zarówno w aspekcie krajowym jak i ponadnarodowym.

Tematem prezentowanych osiągnięć naukowych są implikacje Procesu Bolońskiego dla muzycznego szkolnictwa wyższego i analiza funkcjonowania systemów edukacji muzycznej niższych szczebli Polski, Niemiec i Turcji w kontekście uwarunkowań społeczno-politycznych. Zachodzące w Europie procesy integracyjne oddziałują na zmiany w muzycznym szkolnictwie wyższym poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej i państw stowarzyszonych z Unią Europejską, przy czym na szczeblu kształcenia muzycznego na poziomie podstawowym i średnim dominuje zróżnicowanie wynikające z uwarunkowań historycznych i społecznych poszczególnych państw. Sytuacja ta odzwierciedla motto Unii Europejskiej „Zjednoczeni w różnorodności”. Fakt, że systemy edukacji muzycznej szczebla podstawowego i średniego nie są przedmiotem harmonizacji nie oznacza, że pozostają one poza jakimkolwiek obszarem oddziaływania procesów integracyjnych. Dostępność wymiany międzynarodowej uczniów i nauczycieli powoduje zbliżanie omawianych systemów. Poza tym, uznawanie dyplomów i kwalifikacji na poziomie muzycznego szkolnictwa podstawowego i średniego podlega zasadom

ogólnym uznawania dyplomów i kwalifikacji w Unii Europejskiej, a w braku regulacji unijnej umowom międzynarodowym zawieranych pomiędzy poszczególnymi państwami.

Działanie systemów oświatowych poszczególnych państw podyktowane jest zarówno uwarunkowaniami ekonomicznymi, historyczno-narodowymi, demograficznymi, ustrojowo-politycznymi, jak i społecznymi. Konsekwencją tego zjawiska jest fakt zróżnicowania systemów pod względem struktury organizacyjnej i programowej. Wskazaniem dla wyboru państw do moich badań był stopień centralizacji/decentralizacji systemu edukacyjnego. Na dwóch biegunach umieścić należy zdecentralizowany system oświatowy Niemiec oraz silnie scentralizowany system Turcji, mającej najdłuższy staż kandydacki ze wszystkich krajów ubiegających się o członkostwo w Unii Europejskiej. System oświaty Republiki Tureckiej charakteryzuje się znikomą autonomią szkół i nauczycieli. W kontekście przemian społecznych i kulturowych, zmian w zakresie polityki państwa i częstych reform oświatowych w tym kraju poddałam analizie system edukacji oraz praktykę szkolną. Opisywana struktura szkolnictwa w Turcji od 2012 roku uległa do dnia dzisiejszego przeobrażeniom, jednakże wyniki badań ukazały uniwersalne, pozasystemowe problemy edukacji także muzycznej. Z kolei system edukacji w Niemczech posiada swoją specyfikę na tle krajów UE. Szesnaście niemieckich landów prowadzi niezależną politykę edukacyjną, która jest nadzorowana na szczeblu centralnym. Organem zajmującym się nadzorem jest Kultusministerkonferenz – KMK [Stała Konferencja Ministrów Edukacji i Spraw Kultury landów Republiki Federalnej Niemiec]. W Polsce po II wojnie światowej obowiązywał scentralizowany system oświatowy. Jednym z celów rozpoczętej w 1999 roku całościowej reformy systemu była jego decentralizacja. Nauczanie muzyki w systemie szkolnym Niemiec realizowane jest, podobnie jak w Polsce, zarówno w szkołach ogólnokształcących, jak i muzycznych, przy czym te ostatnie funkcjonują w obu krajach na odmiennych zasadach. Głównym zadaniem lekcji muzyki w szkołach ogólnokształcących jest umożliwienie wszystkim uczniom edukacji muzycznej. Lekcje muzyki występują we wszystkich planach lekcyjnych szkół ogólnokształcących poszczególnych niemieckich landów, jednak nie zawsze jako samodzielny przedmiot szkolny, a też jako część składowa grup przedmiotów. Tymczasem sytuacja nauczania muzyki w szkołach ogólnokształcących w Polsce nie jest zadowalająca. Lekcje muzyki w planach są ograniczone do niektórych etapów edukacyjnych i występują w zbyt małej liczby godzin. W trzech omawianych krajach apeluje się o dowartościowanie lekcji muzyki w zestawie przedmiotów wszystkich typów szkół ogólnokształcących. Eksperci edukacji muzycznej w Turcji wysuwają postulaty zwiększenia liczby godzin muzyki w szkołach, odpowiedniego wyposażenia pracowni muzycznych oraz zwrócenia większej uwagi na rozwijanie różnych form aktywności

muzycznej na lekcjach muzyki. Z kolei na gruncie szkolnictwa muzycznego należy zauważyć starania mające na celu wzmocnienie współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i nauczycielami muzyki szkół ogólnokształcących i muzycznych w Niemczech. Przeprowadzone badania dowodzą, że argument porozumienia ponad różnicami, wspólnego zaangażowania i współpracy różnych instytucji i środowisk na rzecz edukacji muzycznej dzieci i młodzieży jest aktualny również w przypadku Polski.

W zakresie pojęcia „edukacja muzyczna” przyjmuję kształcenie i wychowanie, które przebiega w zorganizowanym oraz nadzorowanym przez państwo szkolnictwie w ramach systemów oświatowych wybranych krajów Polski, Niemiec i Turcji. Z założenia nie zostały objęte badaniami własnymi pozaszkolne formy kształcenia muzycznego, takie jak domy kultury, ogniska muzyczne czy lekcje prywatne. W badaniach własnych w zakresie edukacji muzycznej w Polsce, Niemczech i w Turcji przyjąłem, iż powszechne, obejmujące wszystkich uczniów kształcenie muzyczne odbywa się w ramach państwowej ogólnokształcącej edukacji szkolnej. Dlatego też badania dotyczyły głównie problematyki szkolnictwa ogólnokształcącego. Dodatkowo uwzględniono problematykę szkolnictwa muzycznego. Sytuacja ta wynika z traktowania przez niektóre kraje kształcenia muzycznego jako funkcjonującego w jednym, wspólnym systemie edukacji muzycznej. Dzieje się tak na przykład w Niemczech. Dlatego też we wskazanym osiągnięciu omówiono wspólne projekty powszechnego i rozszerzonego nauczania gry na instrumentach oraz muzykowania zespołowego prowadzone w szkołach ogólnokształcących. Z kolei w naszym kraju obserwujemy funkcjonowanie dwóch odrębnych systemów, jest to: kształcenie muzyczne w ramach powszechnej i obowiązkowej szkoły ogólnokształcącej oraz specjalistyczne i elitarne kształcenie muzyczne prowadzone w szkołach muzycznych.

W Polsce nie jest dostępne żadne kompleksowe opracowanie dotyczące wspomnianych zagadnień, pomimo iż doniosłość tematu jest znaczna między innymi ze względu na zobowiązanie państw do dostosowania krajowych systemów muzycznego szkolnictwa wyższego do wymogów integracyjnych. Analiza tak sformułowanego tematu z założenia rodzi kontrowersje na styku obszaru sztuki (dziedzina sztuk muzycznych) i obszaru nauk społecznych, a ponadto na styku dwóch przenikających się płaszczyzn – europejskiej i krajowej. Interdyscyplinarność i wielopłaszczyznowość analizowanego tematu wymagało konsekwencji w doborze i stosowaniu adekwatnych metod badawczych. Z tych względów temat należy uznać za skomplikowany i prawdopodobnie z tego powodu dotychczas niezbadany w literaturze. Prezentowane osiągnięcia naukowe stanowią jedynie propozycję

analizy tematu określonego w ich tytułach, ponieważ tematyka ta jest interdyscyplinarna i wieloaspektowa, a w konsekwencji może być badana na wiele sposobów.

Celem wskazanych osiągnięć naukowych była analiza zmian wyższego szkolnictwa muzycznego w świetle procesu integracji europejskiej oraz opis, wyjaśnianie, interpretacja i ocena stanu edukacji muzycznej w ramach systemów oświatowych Polski, Niemiec i Turcji w kontekście uwarunkowań społeczno-politycznych tych państw. Proces Boloński może być analizowany jako tworzenie pojęć, ustalenie problematyki i zdefiniowanie procesu integracji europejskiej w obszarze szkolnictwa wyższego. Wiąże się to z planem utworzenia instytucjonalnego zaplecza dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Założenia Procesu Bolońskiego wdrażane są również w wyższym szkolnictwie artystycznym, w tym muzycznym w Polsce. Impulsem do opisu, wyjaśniania, interpretacji i oceny stanu edukacji muzycznej w ramach systemów oświatowych Niemiec, Polski i Turcji, były doświadczenia naukowe i obserwacje kształcenia muzycznego w ramach systemów edukacyjnych państw, prowadzone przez habilitantkę w wielu krajach europejskich i pozaeuropejskich, zarówno w roli badacza, jak i w roli pedagoga.

W zakresie metodologii badań własnych stanęłam wobec wyzwania dostosowania jej do specyfiki edukacji muzycznej. Trudność polegała na tym, że edukacja muzyczna, dawniej zwana także wychowaniem muzycznym, dotychczas nie ukształtowała własnej metodologii badań, w związku z czym badania nad praktyką edukacji muzycznej wykorzystują metody wypracowane w dziedzinach pokrewnych, jak teoria muzyki, muzykologia i pedagogika. Za cenną wskazówkę do badań może posłużyć polska pluralistyczna koncepcja wychowania muzycznego autorstwa prof. Marii Przychodzińskiej stworzona w latach 60. XX wieku. Zgodnie z tą koncepcją podstawami naukowymi wychowania muzycznego (edukacji muzycznej) są muzyka i kultura muzyczna jako dziedzina oraz nauki społeczno-humanistyczne, ściślej elementy ich teorii i ich metodologia, natomiast u podłoża leży przede wszystkim sama muzyka, jej literatura, teoria i szerzej postrzegana kultura muzyczna. Pomimo upływu wielu lat koncepcja prof. Marii Przychodzińskiej pozostaje w swych zasadniczych elementach aktualna do dziś. W badaniach własnych przyjąłam założenia ww. koncepcji oraz myśl, iż wychowanie muzyczne jest funkcją wychowania estetycznego. We wspomnianym modelu podstawą jest wielopłaszczyznowe ujmowanie problematyki wychowania muzycznego. W konsekwencji w prezentowanych osiągnięciach w zależności od omawianego aspektu i płaszczyzny badawczej wykorzystano metody typowe dla muzyki, kultury muzycznej, jak również nauk społecznych, co nie zmienia faktu, że u podłoża badań leżała przede wszystkim muzyka.

Ujęcie interdyscyplinarne omawianych zjawisk, uwzględniające kontekst historyczny i polityczny, wymagało posłużenia się zarówno metodologią badań pedagogicznych, jak i metodologią badań historycznych. W pracy zastosowałam kilka metod badawczych. Przyjęłam metodę historyczną, na którą składa się: heurystyka, krytyka i opracowanie. Jako sposób prezentacji pracy wybrałam narrację historyczną. Na gruncie pedagogiki w badaniach własnych wykorzystałam strategie jakościowe. Szczegółowo w tym zakresie zastosowałam: hermeneutykę oraz studium przypadku. Jako technikę badań wybrałam: obserwację uczestniczącą oraz analizę biograficzną. W badaniach przyjęłam spojrzenie synergistyczne na koncepcje edukacji muzycznej w omawianych państwach. Zastosowana procedura triangulacyjna dotyczyła tzw. triangulacji teorii i metod.

Perspektywa historyczna ukazała idee zjednoczeniowe, udział czołowych postaci życia politycznego oraz zachodzące przemiany w europejskim szkolnictwie wyższym. Przedmiotem badań były koncepcje zjednoczeniowe, a podmiotem stał się człowiek. Wszystkie bowiem wielkie koncepcje i nurty miały swój początek w wizjach ideologów, które potem urzeczywistnili ich realizatorzy. W pracy przyjęłam pogląd woluntarystyczny, zakładający, iż na rozwój idei, koncepcji, a w konsekwencji na losy świata, miały wpływ decyzje i działania znaczących osobistości ówczesnego życia politycznego, doradców i decydentów. Za wszystkimi ideami stoi człowiek, wraz z historią swojego życia, ze swoją przeszłością, teraźniejszością i wizją przyszłości. Stąd też za celowe uznałam przedstawienie w pracy sylwetek czołowych ideologów i twórców zjednoczonej Europy. Analizie historycznej poddałam zmiany w strukturze politycznej państw realizujących idee integracyjne. Jako przykład integracji politycznej wybrałam Unię Europejską, a przedmiotem badań była jej geneza oraz instytucje ją tworzące. Przyjęłam w pracy, że celem integracji międzynarodowej jest człowiek jako osoba i jako podmiot procesów zjednoczeniowych. Ponadto procesy te dotyczą zarówno wewnętrznej integracji człowieka, jak i integracji z drugim człowiekiem. Zgodnie z moją myślą wsparciem dla realizacji idei integracyjnych może być wychowanie człowieka i społeczeństw poprzez muzykę (sztukę). Jest to nawiązanie do koncepcji *Education through Art* Herberta Read. Pomimo odmiennych uwarunkowań powstania tej idei – zakończenie II wojny światowej, świadomość zgubnych skutków cywilizacji, wyobcowanie jednostki w świecie, niektóre aspekty pozostają nadal aktualne. Pojawia się tu idea człowieka wrażliwego na sztukę, muzykę, a poprzez to na otaczający go świat. Jednocześnie jest to człowiek twórczy, a zatem lepiej przygotowany nie tylko do teraźniejszości, ale i do wyzwań przyszłości. Konkludując należy zaznaczyć, że podjęcie w pracy między innymi zagadnienia

miejsca wychowania poprzez muzykę w kształtowaniu humanistycznego modelu, nie tylko człowieka teraźniejszości, ale i przeszłości jest w pełni uzasadnione.

Analizując wychowanie muzyczne jako wartość w kontekście Procesu Bolońskiego wykorzystano metodę analizy aksjologicznej. Z punktu widzenia Procesu Bolońskiego o wartości tego systemu świadczy między innymi to, w jakim stopniu jest on wdrażany przez państwa członkowskie, instytucje unijne i jednostki, w tym przez obywateli Unii czy poszczególne jednostki szkolnictwa muzycznego. Oprócz elementów obligatoryjnych/formalnych Proces Boloński stwarza szerokie możliwości fakultatywne. Interesujące było w tym kontekście zbadanie, w jakim stopniu podmioty te przyjmują wspomniany system i ukształtowane w ramach Procesu Bolońskiego wartości za własne. Uznanie to nie jest powszechne i bezwarunkowe ze względu na uwarunkowania historyczne i społeczne szkolnictwa muzycznego w poszczególnych regionach Europy. Przeprowadzona analiza dowiodła, że większość podmiotów uznaje zmiany wprowadzone Procesem Bolońskim za dobre i pożądane z punktu widzenia swoich absolwentów, a co za tym idzie za dobre z punktu widzenia samych podmiotów odpowiedzialnych za kształcenie muzyczne. Tym samym wartość Procesu Bolońskiego w obszarze kształcenia muzycznego jest wprost uzależniona od świadomości i woli podmiotów odpowiedzialnych za wychowanie muzyczne w poszczególnych krajowych jednostkach edukacyjnych.

Zgromadzenia danych dokonałam poprzez poszukiwanie informacji w literaturze przedmiotu. Analizie poddałam zarówno oficjalne publikacje rządowe (rozporządzenia, raporty z badań) i międzynarodowe (dokumenty konsultacyjne UE), monografie, czasopisma fachowe, jak i artykuły w prasie specjalistycznej. Zależało mi nie tylko na przedstawieniu decyzji władz oświatowych, ale również komentarzy ekspertów i nauczycieli muzyki. Badaniem objęto materiały źródłowe (źródła pierwotne), a co się z tym wiązało, publikacje w języku urzędowym omawianych krajów. Badania terenowe wiązały się z wizytowaniem instytucji edukacji muzycznej różnych szczebli kształcenia (od podstawowego do wyższego) w Polsce, Niemczech i w Turcji. Podczas badań terenowych stosowałam obserwację lekcji muzyki. Ponadto prowadziłam wywiady i dyskusje z nauczycielami muzyki różnych szczebli kształcenia tych krajów. Po studiach literaturowych i pracach terenowych przystąpiłam do opracowania materiału.

Inspiracją do badań nad stanem obecnym i nad pożądanymi kierunkami rozwoju wychowania muzycznego w Polsce, Niemczech oraz w Turcji stał się Proces Boloński, wobec czego zasadne jest zwięzłe przedstawienie podstawowych założeń tego systemu ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia muzycznego. W Polsce uczelnie wyższe były

zobowiązane do wprowadzenia począwszy od roku akademickiego 2005/2006 dwustopniowego cyklu kształcenia, wydawania Suplementu do Dyplomu oraz do wprowadzenia systemu ECTS. Powołany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Zespół Ekspertów Bolońskich opracował Krajową Strukturę Kwalifikacji, która stanowi system oparty na efektach kształcenia, opisywanych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Pozwoliły one stworzyć obraz kwalifikacji absolwentów rozumiany jako zbiór oczekiwanych efektów kształcenia uzyskiwanych na konkretnych poziomach edukacji. Umożliwiło to absolwentom udział w europejskim rynku pracy. Natomiast poziomy kształcenia (*level descriptors*) stanowią wyróżnione dyplomami czy świadectwami poziomy kwalifikacji absolwentów (studia licencjackie, magisterskie i doktoranckie). W ramach tworzenia krajowych struktur kwalifikacji zalecono używanie tzw. deskryptorów dublińskich. Ich cechami jest to, iż: dotyczą wiedzy, umiejętności i postaw; są przygotowane dla trzech cykli kształcenia; nie mają charakteru progowego czy normatywnego; opisują typowe osiągnięcia studentów uzyskujących kwalifikacje (dyplom).

W 2011 roku do systemu szkolnictwa w Polsce wprowadzono Krajowe Ramy Kwalifikacji. W ramach prac prowadzonych przez Grupę Roboczą ds. Krajowych Ram Kwalifikacji ukształtowała się koncepcja wielopoziomowego definiowania efektów kształcenia związanych z realizowanymi w uczelniach programami studiów. Efekty kształcenia ustalone na poziomie centralnym musiały zostać doprecyzowane przez uczelnię dla konkretnego programu studiów. Przykładem inicjatywy, która przyniosła określenie efektów uczenia się na poziomie podobszaru, w wyniku których opracowano efekty kształcenia dla europejskiego szkolnictwa muzycznego były projekty realizowane przez *Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen*. Pracująca w latach 2001-2003 w ramach projektu *Wpływ Deklaracji bolońskiej na profesjonalną edukację muzyczną w Europie* Grupa Robocza Bologna stworzyła zestaw efektów kształcenia, które opisują poziomy I i II stopnia kształcenia w wyższym szkolnictwie muzycznym z użyciem terminu „kompetencje”. Zgodnie z założeniami projektu *Tuning Educational Structures in Europe* oraz tzw. deskryptorami dublińskimi powstała Grupa Robocza *Tuning* w ramach sieci tematycznej Erasmusa dla sektora muzyki – *Polifonia*. W latach 2004-2007 pracowano nad stworzeniem muzycznego odpowiednika opisów dublińskich (*Polifonia/Dublin Descriptors*). Ponadto istniejące już *Efekty kształcenia AEC* dla I i II stopnia studiów rozszerzono o efekty kształcenia dla III stopnia. W trakcie drugiej edycji projektu *Polifonia* (2007-2010) dokonano przeglądu i weryfikacji dokumentu zawierającego opis charakterystycznych cech programów kształcenia i metod nauczania oraz efektów kształcenia i kompetencji w wyższym szkolnictwie muzycznym.

Efekty kształcenia AEC dla I, II i III stopnia studiów w wyższym szkolnictwie muzycznym są ujęte w trzech częściach: efekty praktyczne (umiejętności), efekty teoretyczne (wiedza) oraz efekty generyczne (efekty ogólne – postawy). Efekty te mają zastosowanie do wszystkich dyscyplin wykonawczych, dyrygentury, kompozycji i pedagogiki. Należy podkreślić, że stworzono dwie Grupy Robocze pracujące nad opracowaniem *Efektów kształcenia AEC* w obszarze pedagogiki. Są nimi: Grupa Robocza w ramach sieci „Music Education Network” – „meNet”, która stworzyła zestaw kompetencji dla nauczycieli muzyki w szkołach ogólnokształcących oraz Grupa Robocza Międzynarodowej Sieci dla Nauczycieli Wokalistyki i Instrumentalistyki (INVITE), która opracowała zestaw kompetencji dla nauczycieli wokalistyki i instrumentalistyki dla I, II i III stopnia studiów. *Efekty kształcenia AEC*, oparte na wersji muzycznej opisów dublińskich stanowią Europejskie Sektorowe Ramy Kwalifikacji dla Wyższego Szkolnictwa Muzycznego.

W związku z pojawieniem się Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie badano kompatybilność wersji muzycznej *Efektów kształcenia AEC* z Europejskimi Ramami Kwalifikacji, co jest ważne w kontekście porównywalności tytułów i stopni akademickich, uznawalności kwalifikacji i zapewnienia jakości. Istotne dla prowadzonych przeze mnie badań były rezultaty działalności realizowanej w ramach projektu *Polifonia* w zakresie edukacji przeduniwersyteckiej (pre-college). Grupa Robocza *Polifonia* Pre-college Working Group opracowała zestaw *Efektów kształcenia AEC* dla końcowej fazy poziomu kształcenia poprzedzającego I stopień wyższej edukacji muzycznej (odnosi się do 4. poziomu Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie – EQF). Wspomniane efekty kształcenia mają strukturę identyczną z istniejącą dla I, II i III stopnia kształcenia w wyższym szkolnictwie muzycznym. Mają one na celu ułatwienie przejścia z fazy przeduniwersyteckiej do *Efektów kształcenia AEC* dla I stopnia muzycznej edukacji wyższej. Różnorodność przeduniwersyteckich systemów edukacji w Europie sprawia, iż istnieje wiele efektywnych podejść do problematyki kształcenia młodej generacji muzyków. Założono zatem, że stworzenie zestawu *Efektów kształcenia AEC* zgodnych z założeniami Procesu Bolońskiego ukaże wspólne elementy kształcenia przeduniwersyteckiego w tych systemach oraz określi związki z *Efektami kształcenia AEC* dla studiów I stopnia. Sprawdzenie osiągnięć zdobytych podczas tego kształcenia objęło efekty praktyczne, teoretyczne i generyczne możliwe do osiągnięcia w szkołach podstawowych i średnich. W obszarze praktycznych efektów kształcenia są to umiejętności w zakresie: ekspresji artystycznej; repertuaru; pracy w zespole; ćwiczenia i pracy podczas prób; czytania nut. Ponadto w tym zakresie brane są pod uwagę umiejętności słuchowe, twórcze i odtwórcze; werbalne; improwizacyjne oraz dotyczące

wykonań publicznych. W zakresie teoretycznych efektów kształcenia są to: znajomość repertuaru i materiału muzycznego oraz wiedza i zrozumienie kontekstu sztuki muzycznej. Natomiast w obszarze ogólnych efektów kształcenia, jest to: niezależność, uwarunkowania psychologiczne, krytycyzm oraz komunikacja społeczna.

Kolejna edycja projektu *Polifonia* 2011-2014 objęła pięć grup roboczych dotyczących m.in. takich zagadnień, jak: artystyczne badania w wyższej edukacji muzycznej; akredytacja i benchmarking; edukacja dla przedsiębiorczości czy monitorowanie i tzw. *joint degrees*. Centralną kwestią w realizacji założeń Procesu Bolońskiego w obszarze wyższego szkolnictwa muzycznego jest wdrożenie systemów zapewniania jakości kształcenia oraz akredytacja europejska. W tych zakresach AEC stworzyła kryteria i procedury programowego i instytucjonalnego przeglądu instytucji muzycznego szkolnictwa wyższego i programów muzycznych.

Przeprowadzone przeze mnie badania uzasadniają wniosek, że z perspektywy minionych lat wdrażane w ramach Procesu Bolońskiego reformy w wyższym szkolnictwie muzycznym przyniosły wiele korzyści. Potwierdziły stopniową realizację jednego z postulatów *Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen* (AEC), zgodnie z którym „zapewnienie jednoznacznie europejskiego wymiaru wyższej edukacji muzycznej pogłębia i wzmacnia jej wartość (...) użycie muzyki jako narzędzia wzajemnego zrozumienia promuje i wzmacnia wizję zjednoczonej, otwartej, różnorodnej i tolerancyjnej Europy”. Jednocześnie należy postulować podtrzymywanie działań zmierzających do rozwoju zjednoczonego, otwartego, różnorodnego i tolerancyjnego europejskiego wyższego szkolnictwa muzycznego, ponieważ pozostaje ono w sferze celu, który wymaga nieustannej pielęgnacji.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych (artystycznych):

5.1. Wybrane publikacje i referaty

Po uzyskaniu stopnia doktora podjęta przeze mnie działalność naukowo-badawcza przyniosła publikację 10 artykułów w monografiach zagranicznych, 14 artykułów w monografiach krajowych, 2 artykułów w czasopiśmie zagranicznym, 3 artykułów w czasopiśmie krajowych, współredakcję 3 monografii w języku angielskim, 1 monografii w języku polskim, wygłoszenie 32 referatów podczas międzynarodowych konferencji i seminariów zagranicznych, poprowadzenie 7 warsztatów podczas międzynarodowych konferencji i sympozjów zagranicznych, wygłoszenie 18 referatów podczas konferencji krajowych.

Moje zainteresowania naukowo-badawcze skupiają się wokół problematyki edukacyjnej, zwłaszcza edukacji muzycznej dzieci i młodzieży, prowadzonej zarówno w szkołach ogólnokształcących, jak i muzycznych. Szczególnie bliskim zakresem badań jest dla mnie edukacja muzyczna w perspektywie międzynarodowej widziana w kontekście zmian społeczno-politycznych. Do głównych obszarów moich badań naukowych należą:

5.1.1) Problematyka edukacji muzycznej w systemach oświatowych wybranych państw europejskich w świetle procesu integracji europejskiej oraz demograficzne problemy edukacji

5.1.2) Zagadnienia dydaktyki i metodyki nauczania muzyki w szkołach ogólnokształcących

5.1.3) Problemy kształcenia uczniów szkół muzycznych i uwarunkowań ich osiągnięć muzycznych

Poniżej przedstawiono szczegółowe omówienie wybranych publikacji oraz referatów.

5.1.1. Problematyka edukacji muzycznej w systemach oświatowych wybranych państw europejskich w świetle procesu integracji europejskiej oraz demograficzne problemy edukacji

Zagadnienie kształcenia muzycznego w ramach systemów edukacyjnych wybranych państw leży w centrum moich zainteresowań badawczych. Rozległe kontakty międzynarodowe możliwe były dzięki uczestnictwu w gremiach europejskich, do których należy European Association for Music in Schools (EAS). Wprowadzenie do tych struktur zawdzięczam poznanym podczas Europejskiego Kongresu EAS w Pradze w 2005 roku prof. dr Irenie Medňanskiej z Prešovská Univerzita v Prešove na Słowacji oraz prof. dr. Franzowi Niermannowi z Institut für Musikpädagogik Universität für Musik und darstellende Kunst Wien w Austrii. Ponadto prowadzona od 14 lat aktywna działalność naukowo-dydaktyczna w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej umożliwiła mi współpracę z uczelniami wyższymi, kadrą kierowniczą, pedagogami oraz ze studentami wydziałów edukacji muzycznej.

Międzynarodową problematykę edukacyjną wraz ze zmianami, jakie niosą procesy zjednoczeniowe i ich następstwami dla edukacji muzycznej zaprezentowałam na forum międzynarodowym w referacie: *The Bologna Process Principles and Their Implementation in Higher Music Education in Poland* podczas sympozjum w 2015 roku – 4th International Symposium of Music Pedagogues, Arts Academy, University of Split, Department of Music Theory w Splicie/Chorwacja, oraz w artykule: Konkol G. K., *The Impact of the Bologna Process on Higher Music Education in Poland* [w:] *Music Pedagogy in the Context of Present*

and Future Changes 4: Synthesis of the Traditional and Modern in Musical Education of the 21st Century, eds. V. Balić, D. Radica, University of Split, The Arts Academy, Split 2016.

Problematykę kształcenia nauczycieli oraz zmian w szkolnictwie wyższym, w tym muzycznym w świetle procesu integracji europejskiej poruszałam podczas wystąpień:

- Conference ‘Music Teachers – Cultural Envoys over Times. 20 years of in-service Training at EAMT’, Estonian Academy of Music and Theater, Tallinn/Estonia 2017, referat: *Teacher Training within the Music Education System in Poland*.
  - 26th EAS Conference, Jelgava/Ryga, Łotwa 2018, referat: *Music Teachers’ Competences – Assumptions and School Practice in Poland*.
  - 4. Deutsch-Polnisches Kolloquium ‘Science & Art in Europe’, Europäische Akademie Otzenhausen, Niemcy 2011, referat: *Music Teacher Training on the Example of the ‘Music Education’ Curricula at the Academy of Music in Gdansk*;
  - 3rd International Conference ‘Musical Education and Training in Russia, CIS Countries and Europe in the 21st Century. Current Issues and Future Prospects’, State Rimsky-Korsakov Conservatory, St. Petersburg 2007, referat: *Higher Educational System in Poland Nowadays – Analysis of Music Education Curricula*;
  - Vysegradský seminářů, Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická Fakulta, Praga/Czechy 2007, referat: *Musiklehrerbildung in Polen*;
- Publikacja: Konkol G. K., *Music Teacher Training and Educational Reform in Poland – Presentation of Music Education Curricula* in: N. Kalyoncu, D. Erice, M. Akyüz (ed.), *Music and Music Education within the Context of Socio-cultural Changes*, Series of Culture Books 5, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu 2010.

Tematykę reformy systemu edukacji w Polsce i sytuacji przedmiotu muzyka (sztuka) w szkołach ogólnokształcących na tle państw UE omawiałam podczas następujących referatów wygłaszanych na międzynarodowych konferencjach i seminariach:

- 25th EAS Conference/6th ISME European Regional Conference, JOINT (AD)VENTURE MUSIC. Networking as a Challenge for Music Teachers, Department for Music Pedagogics, Mozarteum University Salzburg/Austria 2017, referat: *Music and Arts Education at Youth Culture Centers in Poland*;
- 17th EAS Conference/ISME European Regional Conference ‘Music Inside and Outside the School’, Estonian Academy of Music and Theatre, Tallinn/Estonia 2009, referat: *Present-day and Future Status of Music Education as a Study Subject in General Schools in Poland*;

- 29. Tagung der ArGe Süd [Internationale Arbeitsgemeinschaft Musikpädagogik für die mittleren und südlichen Länder Europas] „Der Kunstanspruch in der heutigen Musikpädagogik“, Donau-Universität Krems/Austria 2007, referat: *Überlegungen zur Kunst und ihrer Aufgabe in der gegenwärtigen Schule*;
- EAS Congress 2006, 26. Bundesschulmusikwoche, Hochschule für Musik Würzburg/Niemcy, sesja: *Die Vielfalt des Musikunterrichts in den Schulsystemen Europas*; referat: *Musikunterricht in Polen*.

Publikacja: Konkol G. K., *Edukacja muzyczna w szkołach ogólnokształcących w Polsce [Hudební vzdělávání ve všeobecných školách v Polské republice]* in: M. Kodejska, M. Kozinova, M. Slavikova, A. Dobesova (ed.) *Višegradské semináře Praha 2008/Sborník příspěvků z višegradských hudebních seminářů v Praze v roce 2008*, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická Fakulta, International Visegrad Fund, Bratislava 2009.

Kształcenie muzyczne w systemie edukacyjnym Niemiec omówiłam w artykułach:

- Konkol G. K., *Lekcja muzyki w szkołach ogólnokształcących w Niemczech – porównania z Polską* [w:] A. Michalski (red. naukowa) *Pedagogika muzyki. Cechy – Aksjologia – Systematyka*, Tom IV *Ontologia pedagogiki muzyki. Europejskie systemy edukacji muzyki. Ontology of Music Pedagogy. European Systems of Music Education*, (wyd. II rozszerzone), Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2017.
- Konkol G. K., *Kreatywne tworzenie muzyki w realiach szkolnictwa niemieckiego* [w:] M. Kisiel (red.) *Edukacyjne inspiracje dziecięcego przeżywania, doświadczania i poznawania muzyki*, Wydawnictwo Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowa Górnicza 2008.
- Konkol G. K., *Kształcenie uczniów w szkołach muzycznych w Niemczech* [w:] M. Knapik, W. A. Sacher (red.) *Edukacyjny aspekt uczestnictwa w kulturze muzycznej*, Wydawca Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko-Biała 2007.

oraz w referatach, m.in. podczas międzynarodowej konferencji „Pedagogika muzyczna w kontynuacji i przełomie: historyczne perspektywy i aktualne odniesienia w europejskim kontekście”, Słupsk 2014; Akademia Pomorska w Słupsku – Instytut Muzyki, referat: *Lekcja muzyki w szkołach ogólnokształcących w Niemczech – porównania z Polską*.

Problematykę naukową pedagogiki muzyki w aspekcie międzynarodowym zawarłam w referatach oraz w następujących publikacjach:

- Konkol G. K., *Musikpädagogik in Niemczech i w Austrii – zarys problematyki*, Słowacja [w:] A. Michalski (red. naukowa) *Pedagogika muzyki. Cechy – Aksjologia – Systematyka*, Tom

II *Tradycje myśli pedagogicznej w nauczaniu muzyki*, Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2013;

- Konkol G. K., *Systematyka Pedagogiki Muzyki na Słowacji* [w:] A. Michalski (red. naukowa) *Pedagogika muzyki. Cechy – Aksjologia – Systematyka*, Tom I *Tożsamość pedagogiki muzyki*, Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2012.

Moje zainteresowania naukowe nie ograniczają się do państw Unii Europejskiej. Od kilku lat badam sytuację edukacji muzycznej w Turcji w perspektywie historycznej oraz współcześnie. Część wyników moich badań przedstawiłam podczas II Międzynarodowej Konferencji: „Mickiewicz – Turcja – Europa. Literatura, sztuka, historia doby mickiewiczowskiej i współcześnie”, która odbyła się w Warszawie w 2014 roku. W gronie wybitnych turkologów oraz ekspertów z zakresu muzyki i sztuki Imperium Osmańskiego wygłosiłam referat na temat: *Instytucje edukacji muzycznej u schyłku Imperium Osmańskiego i w pierwszych latach Republiki Tureckiej*.

Problematyka edukacji muzycznej w systemach oświatowych wybranych państw w kontekście społeczno-politycznym i na tle historycznym stanowią obecnie główny kierunek moich badań naukowych. Materiały potrzebne do przygotowania wszystkich omówionych powyżej prac zbierałam osobiście – pochodziły one ze zbiorów bibliotek uniwersyteckich i miejskich oraz z archiwów w kraju i poza granicami Polski. Często były one bardzo trudno dostępne i musiałam uzyskiwać specjalne zgody, jak na przykład w związku z korzystaniem ze zbiorów Głównego Archiwum Imperium Osmańskiego w Stambule. Wszystkie te działania miały na celu jak najlepsze zapoznanie się z zagadnieniami, które zamierzałam opisać w swoich wystąpieniach i publikacjach.

Zainteresowanie problematyką demograficzną wiąże się z moim wieloletnim członkostwem w Polskim Towarzystwie Demograficznym Oddział w Gdańsku. Członkiem PTD zostałam podczas studiów politologicznych na Uniwersytecie Gdańskim. Sytuacje na rynku pracy w województwie pomorskim omówiłam w artykule: Konkol G. K., *Bezrobocie wśród nauczycieli w województwie pomorskim w latach 2002-2004* [w:] I. Sobczak (red.) *Związki między procesami demograficznymi a rozwojem społeczno-gospodarczym (na przykładzie województwa pomorskiego)*, Wydawnictwo Marpress, Gdańsk 2007. Analiza porównawcza wybranych aspektów systemów edukacyjnych państw UE była przedmiotem referatu: *Systemy edukacyjne i poziom wykształcenia ludności w wybranych krajach Unii Europejskiej i w Polsce*, który wygłosiłam podczas konferencji naukowej: „Procesy demograficzne w krajach Unii Europejskiej – porównania z Polską”, zorganizowanej w ramach I Kongresu Demograficznego, Krynica Morska 2002. Byłam również uczestnikiem Sesji

Końcowej I Kongresu Demograficznego „Polska a Europa. Procesy demograficzne u progu XXI wieku”, która odbyła się w Pałacu Prezydenckim w Warszawie w 2002. W następnym roku został opublikowany artykuł: Konkol G. K., *Systemy edukacyjne i poziom wykształcenia ludności w wybranych krajach Unii Europejskiej i w Polsce* [w:] I. Sobczak (red.) *Procesy demograficzne w krajach Unii Europejskiej – porównania z Polską*, Tom XIV, Wydawnictwo Marpress, Gdańsk 2003.

5.1.2. Zagadnienia dydaktyki i metodyki nauczania muzyki w szkołach ogólnokształcących

Tematyka dydaktyki i metodyki nauczania muzyki zajmuje ważne miejsce w kręgu moich zainteresowań, co wiąże się z prowadzeniem zajęć dydaktycznych na Wydziale Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu Akademii Muzycznej w Gdańsku. Prowadzę wykłady z przedmiotu dydaktyka muzyki poszczególnych etapów edukacyjnych. Ponadto moje wykłady obejmują metodykę nauczania muzyki, w tym: system Carla Orffa, metodę Zoltana Kodaly’ a, *Teorię uczenia się muzyki* Edwina E. Gordona oraz *Krakowską Koncepcję Wychowania Muzycznego*. Ponadto prowadzę wykłady i warsztaty w zakresie aktywnego słuchania muzyki oraz muzycznej pedagogiki zabawy.

Swoje przemyślenia wielokrotnie prezentowałam i konsultowałam na forum międzynarodowym podczas konferencji:

- 15th International Conference on: Excellence, Innovation, & Creativity in Basic-Higher Education & Psychology, ICIE LISBON 2017, Lizbona/Portugalia 2017; referat (wspólnie z dr A. Kalarus): *The Innovativeness of the Cracow Concept of Musical Education – the Genesis and Contemporary Application*;
- Conference Celebrating the 50th Anniversary of Music Teacher, The Faculty of Music, University of Debrecen, Debrecen/Węgry 2017; referat: (wspólnie z dr A. Kalarus) *The Cracow Concept of Musical Education – the Idea and Practice in Poland*;
- 19th Pedagogical Forum of Performing Arts, *Interdisciplinary Pedagogical-Artistic-Scientific Meeting* 2016, University of Arts Belgrade, Faculty of Music, Belgrad/Serbia, referat: *Schulwerk by Carl Orff and its Application in Music Education in Poland*;
- 24th EAS Conference/ Visegrad Seminar, Wilno/Litwa 2016, referat: *Creativity and Innovation in Music Education in Poland*;
- 23rd EAS Conference/5th ISME Regional Conference, Rostok/Niemcy 2015, referat: *Creating and Listening to Music in the Classroom*;

- 22nd EAS Conference ‘Every learner counts. Democracy and Inclusion in Music Education in 21st Century’, Nicosia/Cypr 2014, referat: *My Own Musical Theatre. New Projects in the Light of the Educational System Reform in Poland*;
- Teorie a Praxe Hudební Výchovy III, Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra hudební výchovy, Praha/Czechy 2013, referat: *Creative Music Perception. Theory and School Practice in Poland*;
- 2nd Annual International Conference on Visual and Performing Arts, Athens Institute for Education and Research, Athens/Greece 2011, referat: *The Implementation of Carl Orff’s Ideas in School Practice in the Light of the Educational Reform in Poland*;

Tematyka metodyki nauczania muzyki była również poruszana w artykułach:

- Konkol G. K., *Methodology of Music Learning Theory by Edwin E. Gordon*, International Scientific Conference “Art and Education – Traditions and Contemporaneity”, Volume I, Academy of Music, Dance and Fine Arts, Plovdiv, Płowdiw 2015;
- Konkol G. K., *Active Listening to Music – Methodology and School Practice in Poland* [w:] *The Visual and Performing Arts: An International Anthology*: Volume II, (ed.) Stephen Andrew Arbury, ATINER Athens Institute for Education and Research, Ateny 2012.

oraz w ramach warsztatów prowadzonych podczas międzynarodowych konferencji:

- International Scientific Symposium ‘Challenges in Contemporary Music Education’ Academy of Music, Ljubljana/Słowenia 2017, warsztaty: *Creative Listening to Classical Music*;
- Muzički Centar IMAGINARIUM, Belgrad/Serbia 2017, warsztaty: *Carl Orff’s Method*
- 5th Annual Conference of Society for Music Education, Dit Conservatory of Music and Drama, Dublin/Irlandia 2015, warsztaty: *Creativity at Music Lessons*;
- MÜZED Regional Conference Music Culture & Education on Silk Road, Istanbul/Turcja 2014, warsztaty: *Classroom Music Activities*;
- 21st EAS Conference/ISME European Regional Conference ‘The Reflective Music Teacher’, Lemmeninstituut – Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Leuven/Belgia 2013; warsztaty: *Active Methods of Teaching Music in the Classroom*;
- 3rd International Symposium of Music Pedagogues ‘Interdisciplinary Approach to Music: Research, Practice and Education’, The Department of Music, University of Pula Pula/Chorwacja 2013, warsztaty: *The Pedagogy of Play at Music Lessons. From the School Experience in Poland*;

- XVI Forum Pedagogiczne, University of Art, Belgrad/Serbia 2013, warsztaty: *Let's sing, play and move! Active Methods for Teaching Music in Classroom*.

Zagadnienia metodyki przedmiotu były również prezentowane podczas konferencji ogólnopolskich, m. in.: Konferencja Naukowa „Profesor Zofia Burowska in Memoriam”, Akademia Muzyczna w Krakowie, Kraków 2014, referat: *Sluchanie i tworzenie muzyki*. Na tej bazie powstał artykuł: Konkol G. K., *Sluchanie i tworzenie muzyki w szkole*, „Wychowanie Muzyczne”, 5/2014.

Z kolei zastosowanie nowych technologii w dydaktyce muzyki było tematem referatu: „Wykorzystanie środków multimedialnych w procesie wszechstronnego rozwoju ucznia”, wygłoszonego na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Muzyka w szkole XXI w. Tradycja, współczesność” Akademia Muzyczna, Katowice (2003). Problematyka stosowania środków multimedialnych również była przedmiotem prowadzonych badań, których wyniki zostały przedstawione podczas EAS Congress/ISME European Regional Conference, ‘Media & Music’, Luleå University, School of Music Piteå/Szwecja (2007); referat (wspólnie z dr. M. Kierzkowskim): *Using Multimedia in Music Teaching in Context of a New Educational System in Poland*. Wspólnie opublikowaliśmy też rozdział w monografii poświęcony nowym technologiom w nauczaniu muzyki w polskim systemie edukacji: Konkol G. K., Kierzkowski M., *ICT in Music Teaching in the Context of a New Educational System in Poland* in: M. Gall, G. Sammer, A. de Vugt (ed.) EAS Publications, Volume 1, European Perspectives on Music Education 1 *New Media in the Classroom*; Wydawnictwo: Helbling, Innsbruck-Esslingen-Bern-Belp 2012.

Ważne miejsce w moich wykładach zajmuje polska koncepcja wychowania muzycznego oraz jej związki z teorią wychowania estetycznego. Omawiałam te zagadnienia w następujących artykułach:

- Konkol G. K., *Karol Szymanowski o edukacji muzycznej* [w:] A. Michalski (red. naukowa) *Pedagogika muzyki. Cechy – Aksjologia – Systematyka*, Tom IV *Ontologia pedagogiki muzyki. Europejskie systemy edukacji muzyki. Ontology of Music Pedagogy. European Systems of Music Education* (wyd. II rozszerzone), Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2017;
- Konkol G. K., *Wartości w wychowaniu – wychowanie a sztuka* [w:] A. A. Nogaj (red.) *Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne Centrum Edukacji Artystycznej*, zeszyt nr 3 *Wychowanie i profilaktyka w szkole muzycznej*, CEA, Warszawa 2015.

Ponadto prowadzę wykłady z zakresu metodologii badań naukowych. Swoje przemyślenia omówiłam podczas referatu zatytułowanego *Qualitative Methods in Pedagogical*

Research wygłoszonego w 2015 roku na międzynarodowej konferencji ‘Theory and Practice of Music Education IV’, *International Scientific Conference under the Auspice of European Association for Music in Schools (EAS)* w Pradze/Czechy. Na tej bazie powstał artykuł naukowy: Konkol G. K., *Qualitative Methods in Pedagogical Research [w:] Theory and Practice of Music Education IV*, eds. Z. Selčanová, B. Šobánová, L. Kašćáková, E. Stevanovic, M. Kodejška, The Charles University in Prague, Praga 2016.

5.1.3. Problemy kształcenia muzycznego uczniów szkół muzycznych i uwarunkowania ich osiągnięć muzycznych

Prawie 30 letnia praca dydaktyczna w szkołach muzycznych I i II stopnia jako nauczyciel dyplomowany gry na fortepianie i akompaniator przyniosła wiele obserwacji i doświadczeń związanych z kształceniem muzycznym dzieci i młodzieży w systemie szkolnictwa muzycznego w Polsce. Powyższa tematyka omówiona została w następujących artykułach: Konkol G. K., *Kształtowanie twórczej aktywności dziecka w nauczaniu gry na fortepianie* [w:] E. Zwolińska (red.) *Edukacja kreatywna*, Wydawnictwo AB, Bydgoszcz 2005 oraz *Autorski program nauczania dla uczniów klas IV, V, VI fortepianu (cykl sześcioletni) Sopockiej Szkoły Muzycznej I stopnia w Sopocie* [w:] E. Zwolińska (red.) *Edukacja kreatywna*, Wydawnictwo AB, Bydgoszcz 2005. Ten ostatni był wynikiem wdrożenia autorskiego programu nauczania gry na fortepianie. System szkolnictwa muzycznego w Polsce przedstawiałam podczas pierwszego europejskiego sympozjum szkół muzycznych, które odbyło się we Wiedniu w 2017 roku: G. K. Konkol, *Music School System in Poland – Genesis and Contemporary Issues*, ‘1st European Music School Symposium’, Department of Cultural Management and Gender Studies, University of Music and Performing Arts Vienna, European Music School Union, Conference of Austrian Music School Associations, Wiedeń/Austria. Tematyka kształcenia muzycznego w szkołach muzycznych w Polsce, Niemczech oraz we Francji była poruszana w dyskusjach panelowych, odbywających się co dwa lata w ramach międzynarodowych konkursów muzycznych Adolf-Metzner Musikwettbewerb w Städtische Musikschule Frankenthal/Niemcy. W tych dyskusjach (Podiumsdiskussion) brałam wielokrotnie czynny udział przedstawiając sytuację szkół artystycznych, w tym muzycznych w Polsce.

Zainteresowanie zagadnieniem predyktorów osiągnięć muzycznych uczniów szkół muzycznych doprowadziło do powstania pracy doktorskiej zatytułowanej: *Rodzinnie uwarunkowania osiągnięć muzycznych (na przykładzie uczniów szkół muzycznych I i II stopnia)*, której promotorem był prof. zw. dr hab. Roman Ossowski. Dysertacja doktorska

została wyróżniona w konkursie na najlepszą pracę przygotowaną z zastosowaniem narzędzi statystyki i analizy danych zawartych w programach z rodziny STATISTICA edycja 2000 (StatSoft Polska Kraków). Obszerny artykuł z ww. badań został zakwalifikowany do publikacji zawierającej wyróżnione w konkursie prace: Konkol G. K., *Rodzinne uwarunkowania osiągnięć muzycznych dzieci i młodzieży (na przykładzie uczniów szkół muzycznych I i II stopnia)* [w:] J. Jakubowski, J. Wątroba (red.) *Zastosowania metod statystycznych w badaniach naukowych II*, Wydawnictwo StatSoft, Kraków 2003. Ponadto wyniki badań przedstawiał referat wygłoszony podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Edukacja Artystyczna dzieci i młodzieży” (Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Zielona Góra, 2001). Wyniki badań własnych oraz innych autorów nad rodzinnymi uwarunkowaniami osiągnięć muzycznych uczniów ukazały się również w artykułach:

- Konkol G. K., *Wybrane zmienne środowiska rodzinnego a osiągnięcia muzyczne dzieci i młodzieży (na przykładzie uczniów szkół muzycznych I i II stopnia)* [w:] L. Kataryńczuk-Mania, J. Karcz (red.) *Wybrane zagadnienia edukacji artystycznej dzieci i młodzieży*, Wydawnictwo Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, 2002;
- Konkol G. K., *Die Familie und die Musikleistungen von Schülern im Licht wissenschaftlicher Untersuchungen* in: M. Kodejska, M. Kozinova, M. Missikova (ed.) *Everything depends on a good beginning, Compendium of the 2005 EAS European Music Congress in Prague*, International Visegrad Fund, Bratislava, Charles University Prague 2007.

5.2. Dorobek artystyczny

Moje osiągnięcia artystyczne obejmują przygotowanie uczniów do konkursów i festiwali ogólnopolskich oraz konkursów międzynarodowych. Ważniejsze nagrody to: II nagroda w kategorii duetów na VI Festiwalu Muzyki Filmowej w Tczewie (2018); I nagroda w kategorii solowej na 10. Adolf-Metzner-Musikwettbewerb, Städtische Musikschule Frankenthal/Niemcy (2017); I nagroda w kategorii solowej na 9. Adolf-Metzner-Musikwettbewerb, Städtische Musikschule Frankenthal/Niemcy (2015); II nagroda w kategorii solowej oraz III nagroda w duecie fortepianowym na Międzynarodowym Konkursie 4. Adolf-Metzner-Musikpreis 2005 Frankenthal (Niemcy); II miejsce w kategorii kwartetów na VII Gdyńskim Konkursie Dziecięcej Kameralistyki Smyczkowej, Szkoła Muzyczna Gdynia (2005); III nagroda w kategorii kwartetów na XVII Starogardzkich Spotkaniach Kameralnych, PSM Starogard Gdański (2004), wyróżnienie I stopnia na III Konkursie Pianistycznym Muzyki Polskiej „Dziecięce Imaginacje”, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia Gdańsk-Orunia

(2011). Z grona moich absolwentów wielu kontynuowało naukę w szkołach muzycznych II stopnia oraz w akademiach muzycznych.

Zasiadałam w jury następujących konkursów pianistycznych: Kurpfälzischer Klavierwettbewerb Mannheim 2004 oraz 3rd International Youth Piano Competition Broumovská Klávesa Mikulov/Czechy 2013. Wielokrotnie byłam jurorem międzynarodowych konkursów muzycznych: 4. Adolf- Metzner-Musikpreis 2005 Städtische Musikschule Frankenthal/Niemcy; 5. Adolf-Metzner Musikwettbewerb 2007 Frankenthal; 6. Adolf-Metzner Musikwettbewerb 2009 Frankenthal; 7. Adolf-Metzner Musikwettbewerb 2011 Frankenthal; 8. Adolf-Metzner Musikwettbewerb 2013 Frankenthal; 9. Adolf-Metzner Musikwettbewerb 2015 Frankenthal; 10. Adolf-Metzner Musikwettbewerb 2017 Städtische Musikschule Frankenthal/Niemcy. Byłam jurorem Międzynarodowych Olimpiad Muzycznych: Ist International Music Olympiad, Tallinn/Estonia 2012; 2nd International Music Olympiad, Ryga/Łotwa 2014, 3rd International Music Olympiad Klajpeda/Łotwa 2016, 4th International Music Olympiad, Tallinn/Estonia 2018 oraz sekretarzem jury krajowych eliminacji do tych olimpiad, które odbywały się w Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Drugim nurtem mojej działalności artystycznej jest aktywność na rzecz upowszechniania muzyki artystycznej wśród dzieci i młodzieży. Jest to główny cel Koła Naukowego Edukacji Muzycznej (KNEM), którego jestem opiekunem naukowym. KNEM zrzesza studentów Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu Akademii Muzycznej w Gdańsku. Przez 12 lat swojego istnienia aktywność artystyczna KNEM skupia się na organizowaniu kilku projektów na terenie Akademii Muzycznej oraz w szkołach i przedszkolach gdańskich. Jestem inicjatorem comiesięcznych audycji szkolnych dla uczniów gdańskiej szkoły podstawowej (od 2006 roku). Do tej pory odbyło się 85 audycji szkolnych dla blisko 3000 uczniów. Kolejnym projektem są koncerty dla uczniów szkół ogólnokształcących pod hasłem: *Studenci – uczniom* (od 2007 roku), nad którymi sprawuję opiekę artystyczną oraz organizacyjną. Do tej pory zorganizowaliśmy 22 koncerty dla 3400 uczniów. Od 2008 roku działa pod moją opieką artystyczną projekt inscenizacje słowno-muzyczne *Mój teatr muzyczny*, w ramach którego zorganizowaliśmy 17 inscenizacji dla 850 dzieci. Od roku akademickiego 2011/2012 roku KNEM współpracuje z Polską Akademią Dzieci. Do 2017 roku byłam koordynatorem merytorycznym koncertów i wykładów odbywających się raz w miesiącu w Akademii Muzycznej w Gdańsku, a obecnie sprawuję opiekę artystyczną nad projektem. W latach 2010-2016 organizowałam i prowadziłam wraz ze studentami zajęcia muzyczne dla dzieci i młodzieży w ramach Bałtyckiego Festiwalu Nauki.

Dwukrotnie, w roku 2009 oraz 2016 KNEM otrzymało nominację Rektora Akademii Muzycznej w Gdańsku w konkursie *Czerwonej Róży* na najlepsze koło naukowe Wybrzeża. W 2016 roku KNEM zajęło III miejsce w tym konkursie. W roku szkolnym 2010/2011 wszystkie projekty KNEM zostały objęte honorowym patronatem Prezydenta miasta Gdańska. W roku 2015, 2016 oraz 2018 decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego KNEM otrzymało dofinansowanie dla swoich zadań z zakresu studenckiej działalności naukowej, artystycznej i kulturalnej.

Szczegółowy wykaz pozostałych osiągnięć znajduje się w załączniku 4 – „Dokumentacja dorobku artystycznego oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”.

Gabriela Karin Konkol